

Sivu 35 RUOKAKASVATUS, RAVITSEMUSVIESTINTÄ JA RAVITSEMUSOHJAUS. Pitäisikö nostaa esille, että myös ruokapalveluiden tuottajat tekevät tätä työtä?

Ravistamo, Kati Laine: S. 35 Ruokakasvatus, ravitsemusviestintä ja ravitsemusohjaus. Pitäisikö myös digitaalisuuden ja tekoälyn tuomat mahdollisuudet sisällyttää tähän? On mm. näyttöä tiettyjen painonhallintasovellusten tehosta painonhallintaohjauksessa. Digitaaliset ratkaisut voisivat tukea myös ammattilaisia omassa työssään.

TOIMENPIDESUOSITUKSET VAIKUTTAVALLE RUOKAKASVATUKSELLE SEKÄ RAVITSEMUSVIESTINNÄLLE JA -OHJAUKSELLE:

Metropolia AMK: Turvataan ravitsemus- ja terveysalan ammattilaisten, ruokapalvelun ammattilaisten ja opettajien ruokakasvatukseen sekä ravitsemusviestinnän ja -ohjauksen perus- ja täydennyskoulutus, joka sisältää ajantasaisen tiedon ruokaan ja ravitsemukseen liittyvistä ilmiöistä ja ruokavalintoihin vaikuttavista tekijöistä.

• Sisällytetään ruokakasvatus sekä ravitsemusviestintä ja -ohjaus terveys- ja hyvinvointistrategioihin sekä ammattilaisten koulutukseen.

s. 35, rivit 20-27:

Metropolia AMK: Ravitsemusneuvonta ja -ohjaus kuuluvat terveydenhuollon ja ravitsemuksen ammattilaisille, esimerkiksi ravitsemusterapeuteille, kansanterveysjärjestöjen ravitsemusasiiantuntijoille sekä muille terveydenhuollon ja järjestöjen ammattiryhmille. Vaativassa ja laajassa ohjauksessa ne edellyttävät syvällistä ravitsemusosaamista sekä hyviä vuorovaikutustaitoja terveyttä edistävien ruokatuotteiden ja ruoka- ja kehosuhteen omaksumiseksi. Suppeaan ja lyhyeen ravitsemusohjaukseen jokaisen terveydenhuollon ammattiin valmistuvan tulee saada laadukas peruskoulutus, jotta ammattilainen pystyy toimimaan motivaation herättäjänä ja vahvistajana kohti kestäviä ja terveyttä edistäviä ruokavalintoja. Ruokakasvatus ja ravitsemusohjaus ovat tärkeä osa kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin, terveyden ja kestäväystavoitteiden edistämistyötä. Tieteidenvälinen ja moniammatillinen yhteistyö edistää syvempää ymmärrystä siitä, millaiset ruokakasvatukseen, -ohjauksen ja ravitsemusviestinnän keinot ovat toimivia eri ruokaympäristöissä ja eri kohderyhmille.

Perustelu:

Uusissa kansallisissa ravitsemussuosituksissa tulisi huomioida laajemmin terveydenhuollon ammattilaisten ravitsemusosaamisen ja -ohjauksen osuus osana sairauksia ehkäisevää ja terveyttä edistävää toimintaa. Tämä edellä esiin tuodut lisäykset sivuille 35-36 perustuu siihen, että kaikkien terveydenhuollon ammattilaisten tulisi osata antaa vähintään ns. lyhyttä ravitsemusohjausta ja sairaanhoitajien ns. suppeaa ravitsemusohjausta, mitkä hyvin kuvataan viime vuonna julkaistuissa ravitsemushoitosuosituksissa:

Otteita Ravitsemushoitosuosituksista s. 64-66:

Ravitsemusohjauksen toteuttaminen edellyttää terveydenhuollon ammattilaiselta ravitsemusosaamista ja elintarviketuntemusta sekä ohjausmenetelmien ja -aineistojen hallintaa. Ohjaus on näyttöön perustuvaa, ja se sisältää potilaan kuuntelua, ymmärtämistä, tukemista, kannustamista, voimavarojen kartoittamista ja vahvuuksien hyödyntämistä.

Lyhyt terveyttä edistävä ja sairauksia ehkäisevä ravitsemusohjaus:

Puheeksi ottamisen tavoitteena on herättää ja vahvistaa potilaan motivaatiota sekä lisätä potilaan tietoutta terveyttä edistävästä ruokavaliosta ja vajaan ravitsemuksen ehkäisystä tai ravitsemuksen merkityksestä sairauden hoidossa. Ravitsemuksesta puhutaan yleisellä tasolla eikä potilasta ohjata tekemään yksilöllisiä muutoksia ruokavalioonsa. Se voi olla esim. keskustelua, jossa potilasta kannustetaan säännölliseen ja monipuoliseen syömiseen lautasmallin ja ruokakolmion avulla. Lisäksi potilas voidaan ohjata laadukkaan ja luotettavan aineiston, kuten esim. Terveystyökalun aineistojen ja digitaalisten omahoitopolkujen sekä eri potilasarjojen aineistojen, pariin. Lähtökohtaisena oletuksena on, että kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt hallitsevat terveyttä edistävän ruokavalion ja vajaan ravitsemuksen ehkäisyn periaatteet sekä pystyvät keskustelemaan näistä kannustavasti potilaan kanssa.

Suppea ravitsemusohjaus:

Potilaalle annetaan elintapaohjauksessa tai sairauskohtaisessa tilanteessa ravitsemusohjausta, jonka tavoitteena on, että potilas ymmärtää miksi ja mihin asioihin hänen on hyvä kiinnittää huomiota ruokavaliolissaan.

XAMK: s. 35 rivit 28-29: lisäyksenä ruokapalvelut ravitsemusviestintää toteuttavana tahona; samassa virkkeessä mainittu "sosiaalisen median vaikuttajat" - olisiko syytä tarkentaa tiedon luotettavuuden näkökulmasta?

XAMK: s. 35, rivit 40-42: täydennyskoulutusta ravitsemuskasvatuksesta ja -viestinnästä olisi hyvä tarjota myös ammattilaisille ja korkea-asteen (amk) opettajille Jallinoja, Tuni: S 35, r. 28 - 33: tässä yhteydessä voisi mainita, että etenkin Internetissä on paljon ns. 'vaihtoehtoisia terveysvaikuttajia', jotka esittävät enemmän tai vähemmän ravitsemussuosituksen vastaisia näkemyksiä. Näin saisitte myös s. 36 alun toimenpidesuosituksiin kohdan, jossa kouluissa opetetaan taitoa erottaa tiedepohjainen viesti, ei-tiedepohjaisesta viestistä.

Puttonen Johanna, ja Anna Paatalo, Ravitsemusyksikkö, Päijät-Hameen hyvinvointialue: s. 55, rivi 5-5:

Ehdotetaan, että otsikon järjestystä muokataan seuraavasti: "RUOKAKASVATUS, RAVITSEMUSOHJAUS JA RAVITSEMUSVIESTINTÄ". Perustelu: Sekä otsikossa että kappaleen ensimmäisellä rivillä näiden asioiden järjestys on hyvä olla loogisesti sama kuin alla olevassa tekstissä, jolloin teksti on luettavampaa ja kokonaisuuden hahmottaminen helpompaa. Sama toistuu riveillä 34 ja 38-39.

Ei lisäystä jo olemassa olevaan. Tässä on kuvattu laaja-alaista yhteistyötä. Ruokapalveluiden osalta asia on tämän kappaleen osalta toimenpidesuosituksessa "Suositusten soveltaminen ruokapalveluissa"

Ei lisäystä tähän tekstiosuuteen. Ei erotella sähköistä ja muuta viestintää toisistaan. Teksti ei poissulje digitaalisia mahdollisuuksia. Voidaan ottaa huomioon toimeenpanossa. Viestinnän moninaiset keinot ml. digitaalinen viestintä on huomioitu ravitsemusviestintää käsittelevässä kappaleessa. (some, mediaviestintä..)

Eri ohjauksen tasot on esitelty kattavasti Ravitsemushoitosuosituksessa. Emme toista niitä nyt tässä. Ravitsemusohjauksesta on seuraava teksti: Ravitsemusohjaus ja -neuvonta kuuluvat kaikille terveydenhuollon ammattihenkilöille. Syvällistä osaamista vaativasta ravitsemusterapiasta vastaavat laillistetut ravitsemusterapeutit. Kansanterveysjärjestöjen ravitsemusasiiantuntijat ja muut ammattilaisryhmät ovat myös tärkeitä ravitsemusohjauksen ja -neuvonnan toteuttajia.

ks. Ylempi kommentti

ks. Ylempi kommentti

ks. Ylempi kommentti

ks. Ylempi kommentti

ks. Ylempi kommentti

Poistetaan kokonaan "ja sosiaalisen median vaikuttajat." Lisätään listaan ruokapalvelut.

Ei eritellä opettajia - tämä sisältyy opettajiin!

Lisättiin ensimmäisen toimenpidesuosituksen jälkeen uusi toimenpidesuositus.

Muutos tehty

Ehdotetaan ruokakasvatusta koskevan kappaleen muokkausta esim. seuraavasti: "Ruokakasvatusta on osa esimerkiksi kuntien, hyvinvointialueiden ja kolmannen sektorin toimintaa koskettaen kaikkia ikäryhmiä. Ruokakasvatusta voi sisältää opetusta, sanallista tai visuaalista vuorovaikutusta ja ohjausta erilaisille kohderyhmille. Päämääränä on ruokailu sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät ruokailutottumukset. Ruokakasvatuksessa tulee huomioida arkitiimit ja tukea tarkoituksenmukaista ruokailurytmiä. Lasten ja nuorten parissa ruokakasvatusta on osa varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien mukaista opetusta, jossa hyödynnetään ruokaa pedagogisena työvälineenä ja otetaan huomioon ikäkausittain, edellytykset ja yksilölliset tarpeet. Ruokakasvatusta toteutetaan myös kodeissa ja harrastustoiminnassa." Perustelu: Vaikka luonnoksen ruokakasvatusta koskevassa kappaleessa ei mainita erikseen ruokakasvatukseen kohdistuvan lapsiin ja nuoriin, tulee sanavalintojen pohjalta helposti tulkittua, että tässä yhteydessä ruokakasvatusta katsotaan koskevan juuri lapsia ja nuoria. Tämän myötä kokonaisuudessaan luonnoksen Toimenpiteet: ruokakasvatusta, ravitsemusviestintä ja ravitsemusohjaus -osioista jää kuva, että työikäisiä ja ikääntyneitä koskevat vain erilaisilla vastaanotoilla tapahtuva ravitsemusneuvonta ja -ohjaus sekä ravitsemusviestintä. Jonkinlainen täsmennyksenä olisi paikallaan, sillä myös työikäisten ja ikääntyneiden parissa toimitaan tavoitteellisesti tavoilla, jotka ovat lähempänä ruokakasvatusta kuin ravitsemusneuvonnan ja -ohjauksen toimenpiteitä. Jos ruokakasvatusta terminä koskee tässä kaikkia ikäryhmiä, se olisi hyvä sanoittaa auki. Jos taas termi halutaan tässä rajata koskemaan vain lapsia ja nuoria, muut ikäryhmät olisi hyvä huomioida kappaleessa muutoin. On hyvä myös huomata, että luonnoksessa ei mainita ruokakasvatusta esimerkiksi laajemmin kuntatoimijoita tai lainkaan sosiaalipalveluja, joiden piirissä tehdään niin ruokakasvatusta kuin ravitsemusneuvontaa linkittyvää työtä eri ikäisten asiakkaiden parissa (esim. vammaispalvelut, erilaiset asumispalvelut).

Sivu 35, rivit 22 ja 23: Ehdotetaan muokkausta esim. seuraavasti: "Ravitsemusneuvonta ja -ohjaus kuuluvat terveydenhuollon ja ravitsemuksen ammattilaisille, esimerkiksi ravitsemusterapeuteille, kansanterveysjärjestöjen ravitsemusasiantuntijoille sekä muille terveydenhuollon ja järjestöjen ammattiryhmille. Ohjaus edellyttää syvästi ravitsemusosaamista sekä ymmärrystä myönteisestä ja AMKO: sivu 35, ravitsemusviestintä, rivi 29,50= voisiko enemmän painottaa konderynman tuentusta? > Hyvä ravitsemusviestintä on kohdennettua ja Ja: Myös kaikki arkiset asiakas kohtaamiset esimerkiksi ruokapalveluiden asiakaspinnassa ovat merkittäviä viestintätilanteita. Edelleen samalla sivulla viitataan ehkä turhan ylimalkaisesti sosiaalisen median vaikuttajiin. Tähän yhteyteen lisäisin varoituksen sanan liittyen vääristyneeseen viestintään ja korostaisin medialukutaitoa. monikanavaista. Lisäisin: Parhaimmillaan viestintä on säännöllistä, asiantuntevaa, kiinnostavaa ja kannustavaa. AMKO: Siv.36, rivi 10= tämä on turhan monimutkaisesti sanottu: Ruokakasvatusta ja ravitsemuksen sekä ruoankäytön ympäristövaikutusten asiantuntijoiden osaamista> voisiko tiivistää> Ruokakasvatusta ja ravitsemuksen asiantuntijoiden sekä ympäristötieteilijöiden... Sydänliitto: s. 35, r. 3 Ruokakasvatusta, ravitsemusohjaus ja ravitsemusviestintä olisi luontaisempi järjestys s. 35, r. 10 yhteistyölistasta olisi hyvä lisätä media

s. 35, r. 18 ...ruokailu, ruokaan ja syömiseen liittyvien arjen taitojen harjoittelu sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät ruokailutottumukset: ruokailutottumukset vai syömistottumukset (ruokailu on se tilanne)

s. 35, r. 22 lisätään ruokapalveluiden ammattilaiset. Otetaan pois "muille järjestöjen ammattiryhmille". Rajaus on muuten aika tiukka terveydenhuollon ja koulutettujen ravitsemusasiantuntijoiden osalta, mutta "muut järjestöjen ammattiryhmät" voi pitää sisällään esimerkiksi monenlaisia harraste- ja kerho-ohjaajia, joilla ei ole seuraavan lauseen edellyttämää syvästi ravitsemusosaamista.

s. 35, r. 29 Ravitsemusviestintää toteuttavien listaukseen pitää lisätä mediat (lehdet, tv, erilaiset verkkopalvelut) esim. ...elintarvikeyritykset, erilaiset mediat ja sosiaalisen median vaikuttajat.

s. 35, r. 29-30 Tässä on kovin kapea näkökulma viestintään ja markkinointiin sen alla oimitusesti. Ehdotus, jossa jo vähän laajemmin: Ravitsemusviestintä kattaa laajan kirjon viestintää ja markkinoinnin muotoja, kuten tiedottamista, kampanjoita, mainoksia, asiasisältöjä verkkopalveluissa, yleisötilaisuuksia, mediaviestintää sekä sosiaalisen median hyödyntämistä.

s. 35, r. 33 ohjauskeinona kenelle? Kuka ohjaa ja ketä? Valtio kansalaista? Ehdotus: Ravitsemusviestinnällä voidaan tukea kuluttajien terveellisempiä valintoja. Sydänmerkki on tunnettu ja laajasti käytetty merkintä, jolla terveellisemmät ruokavaihtoehdot löytyvät helposti ruokakaupasta ja ravintolasta.

s. 35, r. 34 sanan neuvonta pois, ei ole oikein nykytermi. Neuvonta-termi oli useassa kohdassa, poisto myös niistä.

s. 35, r. 34 ... osana varhaiskasvatusta ja opetuksen..

s. 35, r. 36 ruokaympäristöihin sopeutumista ravitsemuksellisen laadun huomioon ottaen sekä...

s. 35, r.40 terveysala pois -> terveydenhuollon... varhaiskasvatusta ammattilaisten ja opettajien...

s. 35, r. 42 Tarvitaan hyvät perustiedot, ilmiöt ei riitä ravitsemuksesta. Ehdotus:...ajantasaisen tiedon ravitsemuksesta ja ruokaan sekä ruokavalintoihin liittyvistä tekijöistä ja ilmiöistä.

s. 36, r. 6 neuvonta pois

s. 35 kappale, jossa määritellään ravitsemusviestintää: Suosituksissa tuodaan vahvasti esille sitä, että suositukset välittyvät ruokapalveluiden, sote-järjestelmän ja elintarviketeollisuuden toimenpiteiden kautta. Ehdotamme kappaleeseen lisättäväksi lausetta: "Ravitsemusviestintään kuuluu julkiseen mielipiteeseen, ja sitä kautta ihmisten ruokakäyttäytymiseen, vaikuttaminen." Maija Ylilauri, UEF: s. 35, r. 5. Ruokakasvatusta, ravitsemusviestintä ja ravitsemusohjaus olisi loogista avata samassa järjestyksessä alempana. Nyt ne esitetään järjestyksessä ruokakasvatusta, ravitsemusohjaus ja ravitsemusviestintä.

Ruokakasvatusta koskeva kappale muutettu esitetyn mukaan lukuunottamatta "kaikkia ikäryhmiä". Ko. lisäys muutettu "eri ikäryhmiä" - tutkimus ei kata kaikkia ikäryhmiä, ruokakasvatusta on lähinnä lasten ja nuorten normiasiakirjoissa ja tutkimuksissa. Lisätiin loppuun myös vammais- ja asumispalvelut (ruokakasvatusta toteuttajina) Ruokakasvatusta toteutetaan myös kodeissa ja harrastustoiminnassa ja sitä voidaan toteuttaa myös erilaisissa vammais- ja asumispalveluissa. --> Rivit 22-23 ehdotettu muutos tehty. --> rivit 24-27 ehdotetut muutokset tehty (käsite monialainen ja "myönteinen ravitsemusohjauksen tapa") --> Käsite "innostaa" muutettu "kannustaa"-käsitteeksi. --> s.35, rivit 40-42. Muokkaus tehty (Koulutuksen tulee lisätä ymmärrystä myönteisestä ja vuorovaikutteisesta toimintatavasta ruuan ja ravitsemuksen parissa.). Korvattu ravitsemusviestintä ravitsemusosaamisella (toimenpide 1) --> Asia kokonaisvaltaisuudesta perusteltu ja ehdotus on lisätty suosituskohtaan. --> Tuuppaus lisätty. Harkitaan sen käyttökelpoisuutta ja mahdollista vaihtamista käsitteeseen "suunnata" vielä työryhmässä.

Lisätty kappaleen loppuun ehdotettu virke: Parhaimmillaan viestintä on säännöllistä, asiantuntevaa, kiinnostavaa ja kannustavaa." Toimintepedagogiikkaan on lisätty kohta, jossa viitataan kriittisyyteen.

Ei muutosta. Järjestys muutettu. Mediaa ei erikseen lisätä listaan - sisältyy mm. yksityiseen sektoriin ja muuhunkin.

Ruokailutottumukset ovat laajempi käsite - sisältää ruoan valinnan ja syömisen ym. tilanteeseen liittyvät toiminnot.

Tässä yhteydessä "muut järjestöjen ammattiryhmät" ei tarkoita esim. harrasteryhmiä. kappale keskittyy th-asiantuntijoihin.

ei listauksia

Lisätään Kommentti viimeiseen virkkeeseen on perusteltu, mutta ehdotus on yksipuolinen. Tämä koko viimeinen virke muutetaan.

Poistettu - keskustellaan vielä työryhmässä Lisätty - on pudonnut pois ja tarkoitettukin olemaan mukana. <Hyvä huomio! Lisätty virkkeen loppuosaan - perusteltu korostus tässä yhteydessä Muutos tehty

Muutos tehty Neuvonta-käsitettä käytetään edelleen mm. kansalaisjärjestöjen toiminnan yhteydessä.

Lisäys tehty.

Järjestystä on muutettu.

Ruukku ry: s 35, rivi 22. "Sekä muut järjestöjen ammattiryhmät" on liian lavasti ilmaistu, sillä järjestöissä on hyvin eritasoisia ravitsemusosaamista. rivi 23. "ruokatottumusten ja ruoka- ja kehosuhteen omaksumiseksi" -kohta vaatii adjektiivin. Tasapainoisen ruokasuhteen omaksumiseksi? rivi 29. Ruokapalveluita ei ole mainittu. rivi 30 Markkinointi ei ole alistainen viestinnälle. Ehdotus uudesta muotoilusta: Ravitsemusviestintä ja -markkinointi kattaa monenlaiset viestinnän keinot, kuten tiedottamisen, mediaviestinnän, sosiaalisen median, verkkosivustot ja tapahtumat. rivi 33 Lause on epäselvä. Tarkoitetaanko tällä sitä, että eri kanavista saatu ravitsemusviestintä voi tukea terveyttä edistäviä ruokatottumuksia, yhdessä ravitsemusohjauksen kanssa? Vai että kansalaisia voidaan ohjata kohti terveellisempiä ja kestäviä ruokatottumuksia ravitsemusviestinnällä? rivi 34 opetuksen JA kasvatuksen

Ruukku ry: Toimenpidesuosituksat s. 35-36 Ruokakasvatusta ja ravitsemusviestintää koskevat toimenpidesuosituksat ovat hyviä, mutta joiltain osin vain lähinnä nykytilannetta kuvaavia. Sosiaalista kestävyyttä koskevissa toimenpidesuosituksissa on otettu rohkeampi linja. Voisiko myös ruokakasvatusta koskevissa toimenpidesuosituksissa olla enemmän kunnianhimoa ja konkretiaa. Esimerkiksi toimenpidesuositus moniammatillisesta yhteistyöstä on liian ylimalkainen. Tässä kohtaa voisi linjata esimerkiksi kuntien ja hyvinvointialueiden vastuista sekä riittävästä ravitsemusterapiarekursseista, jolla voitaisiin tukea kunnissa tehtävää terveyden edistämistä ja ruokakasvatusta.

Ruukku ry: Ehdotuksia ravitsemusviestintää koskeviksi toimenpidesuosituksiksi: *Ravitsemussuositusten viestimiseksi tarvitaan vaikuttava kansallinen viestintä- ja markkinointikampanja, joka toteutetaan eri toimijoiden yhteistyöllä, eri viestinnän kanavia ja nykyaikaisia menetelmiä hyödyntäen. Viestintään on saatava mukaan myös erilaiset kansanterveys-, neuvonta ja etujärjestöt sekä elintarvikeyritykset. Jokaiselle toimijalle löytyy varmasti näkökulma, joilla voivat ravitsemussuosituksista viestiä. Kampanjassa on huomioitava eri kohderyhmät ja ravitsemukselliset tavoitteet kohderyhmittäin. Näiden perusteella laaditaan viestinnän tavoitteet. Järjestöillä on runsaasti osaamista kohderyhmälähtöisestä viestinnästä sekä kohtaavasta toiminnasta, mikä kannattaa hyödyntää kampanjan suunnittelussa.

*Valtion ravitsemusneuvottelukunta (tai muu taho) laatii viestinnällisen tukimateriaalin ravitsemussuositusten tueksi, joka laitetaan vapaasti ladattavaksi nettisivuille. Tukimateriaali sisältää mm. tiivistyksiä suositustekstistä, infograafeja, valokuvia, valmista esitysmateriaalia, lyhyitä videoita. Sivusto kannattaa rakentaa käyttäjiä ajatellen kohderyhmittäin.

Ruukku ry: s. 35, rivi 3 lisäys: esimerkiksi laajentamalla esimerkkiruokailijan etua eli ravintoetua kaikille lasten ja nuorten kanssa ruoka-aikaan työskenteleville. Esimerkkiruokailijan etu on kasvattajalle tärkeä kannustin syödä lounasaikana yhdessä

Mara: s. 35 Tekstissä mainitaan ruokakasvatusta, ravitsemusviestintää ja ravitsemusohjausta toteuttavina tahoina varhaiskasvatus, opetus, terveydenhuollon ja ravitsemuksen ammattilaiset, kansalaisjärjestöt, elintarvikeyritykset ja sosiaalisen median vaikuttajat. Ruokapalvelut on mainittu sivulla 36 (r. 16) ruokakasvattajina ja ruokatottumuksiin vaikuttajina, mutta ne olisi hyvä nostaa esiin myös tässä kohdassa. Ruokapalvelut ja niissä toimivat ammattilaiset toteuttavat ravitsemustavoitteita käytännön työssään ja konkreetisoivat ne päivittäin asiakkailleen tarjoiltavan, syötävän ja ravitsevan ruoan muotoon.

Mara: s. 35 r. 40-42 – s.36 r. 1-2 Toimenpidesuosituksen mukaan on turvattava ravitsemus- ja terveysalan ammattilaisten, ruokapalvelun ammattilaisten ja opettajien ruokakasvatuksen ja ravitsemusviestinnän perus- ja täydennyskoulutus, joka sisältää ajantasaisen tiedon ruokaan ja ravitsemukseen liittyvistä ilmiöistä ja ruokavalintoihin vaikuttavista tekijöistä ja on sisällytettävä ruokakasvatus sekä ravitsemusviestintä ja -ohjaus terveys- ja hyvinvointistrategioihin sekä ammattilaisten koulutukseen. Ruokapalveluiden näkökulmasta on tämän lisäksi olennaista huolehtia riittävästä resursseista alan ammatilliseen perus- ja täydennyskoulutukseen ylipäänsä. Osaavan työvoiman tarve korostuu ruokapalveluissa, ja koulutetun henkilöstön saatavuudesta on huolehdittava myös jatkossa.

MTK: s. 35, r. 28-29 Sosiaalisen median viestijöiden maininta tuntuu irralliselta. Sosiaalisessa mediassa on toki paljon ruoka- ja ravitsemuspuhetta, mutta ovatko somevaikuttajat verrattavissa samassa kappaleessa ravitsemuksen ja terveydenhuollon asiantuntijoihin.

PTY: s. 35 Toimeenpano: Pakattuna myytävissä elintarvikkeissa on ravintosisältötieto ollut pakollista harmonisoidun EU-säädösten perusteella jo vuosikautia. Ravitsemuskasvatusta on vielä tarve kohdentaa ja kehittää, jotta väestö ymmärtäisi ravintosisältötiedot paremmin ja he kohdentaisivat ruokavalintansa suositusten mukaisesti ruokiin. Ihmisten kiinnostuksen herättämiseen tarvitaan siis vielä paljon enemmän työtä.

KA, THL, UEF: s. 35, rivi 40-42. Pitäisikö tähän lisätä, että turvataan myös näiden eri ammattilaisten koulutus ravitsemussuosituksista?

Sid 35 Civilsamhällsorganisationerna har en viktig roll i den praktiska implementeringen. Det är viktigt att ha med svenskspråkiga organisationer för att kunna förankra arbetet på svenskspråkigt håll.

Folkhälsan:Sida 35 rad 40: För att kunna säkra de svenskspråkiga professionellas matfostran, är det viktigt att materialet inte endast översätts till svenska utan att ett aktivt arbete görs för att förankra informationen hos målgrupperna.

s. 35, r. 29 Ehdotetaan tekstissä tarkennettavaksi, että OSA SOSIAALISEN MEDIAN VAIKUTTAJISTA ESITTÄÄ "TERVEYSVÄITÄMIÄ", JOTKA EIVÄT PERUSTU TUTKITTUUN TIETOOON JA JOTKA SAATTAVAT OLLA JOPA HAITALLISIA TERVEDELLE. ALTIINA TÄLLAISILLE VIESTINNÄLLE OVAT ERITYISESTI LAPSET JA NUORET, JOIDEN MEDIALUKUTAIDON JA LÄHDEKRIITTISSYYDEN KEHITTÄMISEEN TULEE KIINNITTÄÄ ERITYISTÄ HUOMIOTA.

ss. 35-36

Toimenpidesuosituksiin on nostettu useita väestön terveyden edistämisen näkökulmasta arvokkaita asioita: terveysalan ammattihenkilöiden täydennyskoulutus, terveyttä tukevat ruokaympäristöt ja -valinnat sekä asiantuntijoiden osaamisen hyödyntäminen yhteiskunnallisissa päätöksenteossa. Näistä erityiskiitos!

S. 36 ehdotetaan toimenpidesuosituksiin lisättäväksi (esim. rivin 5 jälkeen):LASTEN JA NUORTEN RUOKA- JA MEDIAKASVATUKSESSA PAINOTETAAN KYKYÄ EROTTAA TUTKITTUUN JA EI-TUTKITTUUN TIETOOON PERUSTUVIA VÄITÄMIÄ ERITYISESTI SOSIAALISEN MEDIAN VAIKUTTAJAIN TUOTTAMISSA SISÄLLÖISSÄ

rivi 22 on ratkaistu - ei muutosta. Lisätään "tasapainoinen". Ruokapalvelut on lisätty. Ravitsemusmarkkinointi ei käsitteenä ole tuttu - ei lisätä. Ei lisätä "kuten..". Ravitsemusviestintään ei lisätä - aikaisempi täsmennys on lisätty kappaleen loppuun.

Lisätty uusi suositus

Otetaan huomioon suositusten toimeenpanosuunnitelmassa.

Tätä ei laiteta erikseen suosituksen toimenpiteeksi. On erillinen viestintäsuunnitelma.

Ei toimenpidesuositusta.

Ruokapalvelut lisätty

Lisätään ensimmäisen suosituksen loppuun: "Huolehditaan osaavan työvoiman saatavuudesta erityisesti ruokapalveluissa myös tulevaisuudessa."

Poistetaan.

Tästä ei yksityiskohtaista lisäystä.

Ravitsemussuosituksat (ymmärrys) lisätty koulutuksen yhteyteen

Ei erillistä mainintaa

Ei edellytetä tässä tekstiin toimenpidettä

Lisätty virkkeet: Osa sosiaalisen median vaikuttajista levittää terveysväittämiä, jotka eivät perustu tutkittuun tietoon ja voivat olla jopa haitallisia terveydelle. Erityisesti lapset ja nuoret ovat alttiita tällaiselle viestinnälle, joten heidän medialukutaitonsa ja lähdekritiittisyytensä kehittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kiitos!

Lisätty uusi toimenpidesuositus: "Vahvistetaan ruoka- ja mediakasvatusta: Kehitetään lasten ja nuorten ruoka- ja mediakasvatusta, jotta he oppivat erottamaan tutkittuun tietoon perustuvat väittämät ei-tutkituista, sekä tuetaan kriittistä arviointia ja toimintakykyä ravitsemusviestien suhteen erilaisissa mediaympäristöissä."

Hienoa, että ravitsemussuosituksiin on rakennettu myös kiinteä toimeenpano kuvaava osio. Olemme koonneet omat suosituksemme ravitsemussuosittelujen jalkautukseen myös yhdessä Suomen akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston Food -ohjelman hankkeiden kanssa (Kaartinen ym. 2023). Näitä suosituksia saa hyödyntää toimeenpanon mietinnässä edelleen.

Kiitos.

Ruokakasvatusta ja viestintää koskevassa osiossa ei mainita lainkaan kasvatuksen ja viestinnän vahvistamista ravitsemus- ja ympäristökestävyyden osalta. Ruokakasvatuksessa ja viestinnässä näiden asioiden käsittely yhdessä lienee nyt se suurin haaste. Tekstiä tulee tarkentaa merkittävästi näiltä osin. Viestinnässä ja ruokakasvatuksessa on syytä painottaa myös myönteisen, rakentavan ruokapuheen merkitystä. Ravitsemusneuvottelukunnan on tärkeää kehittää myös viestinnällistä materiaalia tätä tukemaan. Tässä työssä on hyvä miettiä myös uudenlaisia aktiivisia vuorovaikutteisia menetelmiä, joita voitaisiin hyödyntää viestinnässä ja koulujen ruokakasvatuksessa. Suomen ympäristökeskuksen ja Helsingin yliopiston yhteisessä hankkeessa olemme esim. kehittäneet kohtuullisen ruokavalion pelin, joka on auttanut erilaisista taustoista tulevia ihmisiä keskustelemaan rakentavasti suomalaisen ruokakulttuuriin sopivista kohtuullisista ruokavaloista (lisätietoja saa Minna Kaljoselta)

Myönteinen ruokapuhe on lisätty, samoin ympäristöstävällisyys-käsite muutettu ympäristökestävyys-käsitteeseen. Tätä ei tässä erityisesti esitetty, mutta käytetty käsite sopii paremmin suosituksen käsitteeksi kuin "ystävällisyys"

Viestinnässä ja ruokakasvatuksessa on tärkeää huomioida myös kolmannen sektorin rooli käytännön neuvonta- ja jalkautustyössä. Resurssit heidän toiminnalleen on myös turvattava. Heidät on viisasta ottaa mukaan myös viestintämateriaalien kehittämiseen, ml. opettajat. Arja Lyytikäinen: s. 55, rivi 5...ovat tärkeitä terveyttä ja kestävyttä edistävien ruokatottumusten ja monipuolisen ruokakulttuurin edistämiseksi yhteiskunnassa.

Kolmas sektori on lisätty tietoisesti tekstiin. Tämä muu otettakoon huomioon suositusprosessin seuraavassa vaiheessa.

rivi 16; , yhdessä tekemistä ja ohjausta ... Lisäisin tekemisen tähän, sillä etenkin ruokakasvatuksessa aito ruoka, aistiminen ja pienet ruoanvalmistustehtävät ovat aivan oleellisia pedagogisia menetelmiä ...

Rivi 5 esityksen mukainen muutos. rivi 16 (muutettu kokonaisuutena myös) on lisätty "yhdessä tekemistä" - tämä oli erityisen perusteltu lisäys
Lisätty ruuan tuotanto ja myös sen valmistus, joka on keskeinen osa ruokakasvatusta! Hyvä huomio ja kommentti.

HK, Atria, Snellman: s.36, r.6-7 Kommentti: Ruokakasvatuksessa tulisi lisätä ymmärrystä myös ruoantuotannosta.

Tähän on lisätty oma suositus, jota puoltaa myös muualta tullut kommenttiesitys: Kuntien ja hyvinvointialueiden vastuuta ruokakasvatukseen ja terveyden edistämiseksi vahvistetaan kuntakohtaisten ruokakasvatussuunnitelmien ja ravitsemusterapiapalveluiden kautta, turvaten samalla selkeä vastuunjako ja riittävät resurssit moniammatillisen yhteistyön tueksi.

Leg4life: s.36 TOIMENPIDESUOSITUKSET VAIKUTTAVALLE RUOKAKASVATUKSELLE SEKÄ RAVITSEMUSVIESTINNÄLLE- JA 39 OHJAUKSELLE:

lisäkohta: resursoidaan riittävästi julkisten terveyspalveluiden ravitsemusneuvonta, jotta esim. kakkostyyppidiabetes potilaat ym. saisivat riittävä ravitsemusohjeistusta

Ruokatuotanto (ja valmistaminen) on lisätty. "Vierailuja" ilman liitettä "maaseudulla" on lisätty. Lisäys "sekä ymmärryksen kartuttaminen ruokajärjestelmästä" on tehty. Lisätty suosituksen: Tämä auttaa tunnistamaan ympäristön ja ravitsemuksen kannalta paremmat valinnat tuoteryhmittäin.

RTY: s. 35, rivi 6-7: Lisäys ruokakasvatukseen: ruokajärjestelmään/ruoantantoon

s. 35, rivi 16: Lisäys: vierailuja maaseudulla

s. 35, rivi 17-18: Lisäys: sekä ymmärryksen kartuttaminen ruokajärjestelmästä

s. 36, rivi 10: Lisäys: Valmiuksia tunnistaa ympäristön ja ravitsemuksen kannalta paremmat valinnat tuoteryhmittäin.

Carina Kronberg-Kippilä: Kappale "Toimeenpano. Ruokakasvatukseen, ravitsemusviestintään ja ravitsemusohjaukseen", s. 35-36:

Tähän kappaleeseen olisi tärkeää lisätä, että imeväisen ja pikkulapsen ruokintaa koskeva tiedotusaineisto tulee Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 267/2010 mukaan tulee kirjallisesti "...ennalta hyväksyttävä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella, minkä jälkeen tiedotusaineistoa saa jakaa vain terveydenhuoltojärjestelmän kautta ja vain niille perheille ja hoitajille, jotka terveydenhuoltohenkilöstön arvion mukaan sitä tarvitsevat". (Lähde: Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100267> (luettu 29.6.2024))

Ei toimenpiteitä tässä yhteydessä.

Lihatiedotus ry: Sivu 26, rivit 6-7 Kommentti: Ruokakasvatukseen tulisi lisätä ymmärrystä myös ruoantuotannosta. Tieto ruuan reitistä lisää ruoan arvostusta ja auttaa tekemään kestäviä ruokavalintoja. Ymmärrys ruoan alkuperästä kehittää lasten ja nuorten ruokatajua ja ohjaa kestäviin ruokavalintoihin ja tukee hävikin vähentämisessä. Ruokakasvatuksen tavoitteena on myös vahvistaa lasten ja nuorten toimijuutta ja luoda uskoa tulevaisuuteen.

Tämä on lisätty (tuotanto ja valmistus)

Hansel: s. 35 r. 14 lisäys lauseeseen: ...opetussuunnitelman mukaista opetusta, johon osallistuu koko henkilökunta ja vanhemmat. Ruokakasvatukseen hyödynnetään ruokaa pedagogisena ....
s. 35 r. 41 Perus- ja täydennyskoulutus: Kuka, missä, milloin, kuinka paljon? jatkuva vai vuotuinen?
s. 36 r. 1 Mihin strategioihin? Alueellisiin? valtakunnalliseen?
s. 36 r. 11 Yhteiskunnallinen päätöksenteko? Mitä käytännössä? Alueellisella vai valtakunnallisella tasolla?

Lisätty henkilökunnan ja huoltajien osallisuus. Nämä ovat tärkeitä kommentteja, mutta tässä yhteydessä ei ole mahdollista kuvata yksityiskohtaisesti. Seuraava vaihe ja alakohdat toimenpiteet ottanevat nämä tarkennukset huomioon.

Ruokatiedotus ry: Ruokakasvatukseen osiossa olisi tarpeen mainita ruoan taju ruokakasvatuksen keskeisenä tavoitteena. Toivottavaa olisi myös ruokailon ja ruoan arvostuksen esiin tuominen vahvemmin.

Ruokakasvatukseen on tärkeää lisätä ymmärrystä myös ruoantuotannosta, ruoan reitistä pellolta pöytään. Ymmärrys ruoan alkuperästä kehittää lasten ja nuorten ruokatajua ja ohjaa kestäviin ruokavalintoihin ja tukee muun muassa hävikin vähentämisessä. Ruokakasvatuksen avulla voidaan myös vahvistaa lasten ja nuorten toimijuutta ja luoda uskoa tulevaisuuteen, ja sitä kautta vähentää lasten ja nuorten ilmastoahdistusta. Tärkeää olisi myös tukea rakentavaa ruokapuhetta ja tasapainoisen ruokasuhteen kehittämistä.

Lisätty

Ruokatiedotus ry: Sivu 35 Rivi 29 Suositusluonnoksessa mainitaan sosiaalisen median vaikuttajat ravitsemusviestinnän toteuttajina. Tässä yhteydessä olisi hyvä vielä painottaa, että sosiaalisessa mediassa kaikki vaikuttajat eivät ole luotettavia ravitsemusviestijöitä, vaan saattavat levittää jopa vahingollista tietoa.

Otettu huomioon ja tekstiä on muutettu tältä osin.

Outi Nuutinen, UEF: Sivu 35, rivi 5 terveellisten ruokatottumusten tilalle yleisesti hyväksytty termi terveyttä edistävä!!! Terveellinen kulunut ja mustavalkoinen termi! Valistuneelle lukijalle vastenmielinen!
Rivi 20 ruokaneuvonta-termi on nykyisin hylätty romukoppaan, koska se on autoritäärisenä yksisuuntaista. SIKSI TERMI RAVITSEMUSOHJAUS on vuorovaikutteisena parhain ja käytettyin.

Tämä on otettu huomioon.

Rivi 21 - laillistetuille ravitsemusterapeuteille käsitteen määrittelemiseksi - kaikenlaisia ruoka- ja ravintoterapeutteja on liikkeellä sangoin mitoin.

Neuvonta-käsite poistettu

Lisätty - konsultoidaan vielä työryhmää

Rivi 34 - ks. ed. kommenttini s. 20.

Rivit 28-33 tästä kappaleesta puuttuu ruokailon viestittäminen - ks. esim. kuopiolaisen RAVISTAMO-yrityksen kotisivut, jossa yksi avainsanomansa on RUOKAILO! Ruoka on myös nautinnon lähde, ruokailulla on sosiaalinen funktio ja vieraanvaraisuuden ja rakkauden yksi ilmaisukeino.
Sivu 36, rivi 6 ks ravitsemusneuvontakommenttini ed. kohdissa eli sana pois!

S36 rivi 12 Lisäkeinoja toimeenpanoon: - haittavero tai kielto haitallisille tuotteille – ja niiden mainostamiselle

SLL: S35 rivi 40 Lisäesitys: Tehdään viestintäsuunnitelma suositusten jalkautukseen. Siinä kannattaa hyödyntää yhteiskunta- ja käyttäytymistieteilijöitä, viestinnän ammattilaisia sekä kokemuksia, joita on saatu vastaavista kampanjoista meiltä ja muualta (myös tupakan yms. suhteen). Tarvitaan valistusta ja viestintää, koska haasteena ruoka-asioissa on herkästi myös tieteenvastainen identiteettipoliittika.

Tässä yhteydessä ravitsemusneuvonta saattaa olla vielä tarpeen. Konsultoidaan työryhmää.

Ruokailo on lisätty.
Neuvonta-käsitettä käytetään edelleen.
Tässä yhteydessä ei oteta kantaa haittaveroon tai markkinoinnin rajoittamiseen. Tämä voisi olla jatkotoimenpide suosituksen jalkautamisessa tai VRN:n kannanotoissa?

Tämä otetaan huomioon seuravassa vaiheessa. Ei mainintaa tähän varsinaiseen suositukseen.